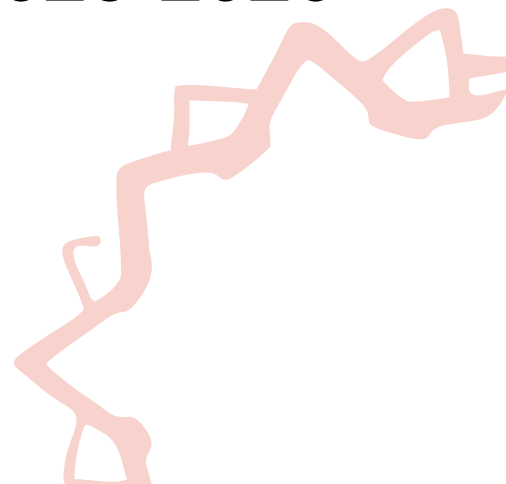

Årsplan barnehageåret 2025-2026

Buskogen barnehage

Forord

Å bidra til at alle barn får en god start i livet er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første og frivillige steget i et helhetlig utdanningsløp og legger grunnlaget for videre utvikling, læring, dannings og demokratisk deltakelse. God kvalitet i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en god start og gode muligheter videre i livet.

Fredrikstad kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Hver barnehage utarbeider sin årsplan ut fra de fastsatte rammene. Disse rammene er i tråd med kravene som er beskrevet i barnehageloven med forskrifter. Årsplanen er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Den bygger på FNs barnekonvensjon, Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver samt den politisk vedtatte Plan for kvalitet i barnehagen. Planen følger opp Kommunedelplan for oppvekst 2021–2032, heretter kalt oppvekstplanen, som angir retningen for Fredrikstad kommunes oppvekstpolitikk i perioden fram mot 2032. Planhierarkiet er synliggjort i modellen. Fredrikstad kommune virksomheter har en felles visjon «Sammen løfter vi Fredrikstad», hvor verdiene inkluderende, ansvarlig og modig står sentralt og skal være gjeldende i arbeidet vårt.

Årsplanen er veiledende for ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid. Innholdet skal være gjenkjennbart i barnehagens praksis og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre. Barnehagen er en del av «laget rundt barnet», og et tett og godt samarbeid med foreldre er viktig for kvaliteten og for å skape helhet og sammenheng i barns hverdag.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Lykke til med det gode samspillet med de yngste barna våre, enten du er ansatt eller forelder. Barnehagealderen er grunnmuren til livet.

Ønsker dere alle et godt barnehageår!

Gøril Pedersen Bjerknes
Etatsjef barnehageetaten

Innhold

1	Informasjon om barnehagen	3
2	Kvalitet i vår barnehage	4
2.1	Pedagogisk grunnsyn	4
2.2	Pedagogisk arbeid	4
2.3	Barnehages arbeid med satsningsområde	5
3	Barnehagens formål og innhold.....	6
3.1	Omsorg	6
3.2	Lek, læring og danning	6
3.3	Medvirkning	7
3.4	Barnehagens leke- og læringsmiljø	8
3.5	Alle skal ha det trygt og godt.....	12
4	Barnehagens arbeidsmåter	13
4.1	Planlegging, dokumentasjon og vurdering	13
4.2	Fagområder	14
4.3	Digital praksis i barnehagen.....	15
4.4	Progresjon i barnehagen.....	15
5	Overganger.....	17
5.1	Overgang hjem-barnehage	17
5.1.2	Oppstart i barnehagen	17
5.2	Overganger innad i barnehagen	17
5.3	Overgang til skole og SFO	18
6	Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning.....	19
7	Bærekraft, mat og helse = livsmestring.....	21
	Kildehenvisning	23

1 Informasjon om barnehagen

Velkommen til Buskogen barnehage

Barnehagen har en flott beliggenhet, midt i boligfeltet på Buskogen, med en naturtomt som innbyr til fysisk aktivitet og kontakt med naturen. På denne naturtomten blir vi kjent med naturen gjennom de ulike årstidene, med fokus på bevegelse, helse, bærekraftig utvikling og å ta vare på jorda vår. Vi har to avdelinger med et tett samarbeid for å tilpasse aktiviteter etter barnas alder og utvikling. Buskogen barnehage har et nærområde som innbyr til turer i skog og mark, samtidig som det er kort vei til kulturopplevelser som Gamlebyen, Biblioteket, Kongsten, Turnhallen etc. Vi har en stor naturtomt, husker, sandkasse og gapahuk som brukes flittig. Innemiljøet er preget av tilpassede lekemiljøer og flere små og spesielle rom for en spennende og utforskende atmosfære.

Barnehagens uteområde og beliggenhet bidrar til bevegelsesglede og utforskning tilpasset hvert enkelt barns alder og modenhet. Personalet jobber med å utvikle innbydende lekemiljøer både ute og inne som igjen fremmer vennskap og lek. Læringsmiljøet er i stadig endring og utvikles kontinuerlig gjennom årets årstider. Gjennom det daglige foreldresamarbeidet er hver og en med å påvirke barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagen er trafikksikker barnehage.

Buskogen barnehage skal være et godt sted å være for alle. Vi har fokus på at alle barn skal føle seg trygge og oppleve en tilhørighet i barnegruppen. Personalets tilnærming til barna er preget av varme og respekt og det jobbes kontinuerlig med relasjonsbygging gjennom året. Vi jobber med den autoritative voksenrollen i alle arenaer og dette gjenspeiles i barnehagehverdagen gjennom både relasjoner med barna, foreldresamarbeid og veiledning. Vi ønsker i tillegg å gi barna mulighet til å utvikle sosiale sider gjennom lek og å gi hvert enkelt barn opplevelser innen IKT, forming, kulturopplevelser, ulike matopplevelser, inkludering og fysisk aktivitet.

Vi følger bemanning og pedagognorm og streber etter å bruke egne faste og kjente vikarer. Vi har ansatte med veiledningskompetanse. Vi har hvert år en eller flere læringer. Vi har spesialpedagog fra PPS for barn med tilpassede behov utover det allmennpedagogiske tilbudet.

Mer informasjon om barnehagen finner dere i [barnehagens vedtekter](#) og [Fredrikstad kommune - Buskogen barnehage](#)

2 Kvalitet i vår barnehage

2.1 Pedagogisk grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn omfatter ideene, oppfatningene, verdier, holdninger, menneskesyn og kunnskaper som ligger til grunn for våre pedagogiske valg og handlinger. Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke uforanderlig, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling.

Hvordan vi i barnehagen tenker om og jobber med omsorg, lek, læring og danning henger tett sammen med vårt pedagogiske grunnsyn. Det er ikke rom for tilfeldig eller privat praksis, men våre avgjørelser og prioriteringer skal forankres og begrunnes ut fra et faglig ståsted hvor vi opptrer som profesjonelle lagarbeider – som en del av «laget rundt barnet». I det profesjonelle lagarbeidet anerkjennes det at de beste løsningene finnes i fellesskap med barn og foreldre, og på tvers av virksomheter, etater og profesjonsgrenser.

Plan for kvalitet, som er en operasjonalisering av oppvekstplanen beskriver det menneskesynet som er gjeldende for oss som jobber med barn i Fredrikstad kommune:

«Innenfor barnehage, skole og barne- og familietjenester ligger det til grunn at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss. Dette beskriver et menneskesyn som er preget av respekt, menneskeverd og fokus på ressurser, muligheter og utvikling.»

«Det er også en del av vårt grunnleggende menneskesyn at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre. Det er derfor en viktig del av en god oppvekst at alle barn er en del av et inkluderende barnehage- og skolemiljø.»

Vi som jobber i barnehage skal kontinuerlig reflektere over egen rolle i møte med barn og deres familie, og minne hverandre på at det er vi som er ansvarlig i disse møtene. I Fredrikstad kommune er teorien om den autoritative voksenrollen valgt som felles faglig rammeverk. Vi skal øve på den autoritative rollen i alle våre møter – med barna, familiene og med hverandre. Det er et mål at det skal jobbes for et autoritativt klima i virksomheten. Det handler om å oppnå god relasjonskvalitet på alle nivåer i barnehagen, samtidig som det kommuniseres og utøves tydelige og rettferdige normer og grenser i det daglige samspillet.

2.2 Pedagogisk arbeid

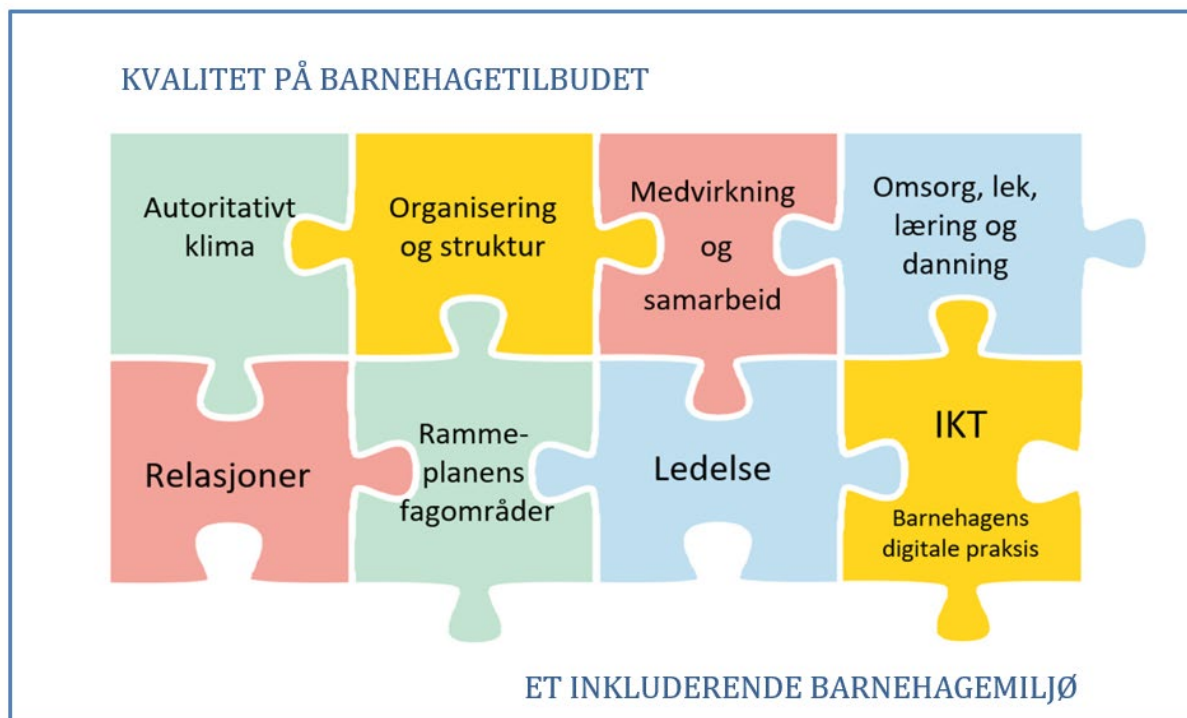
Pedagogisk arbeid i barnehagen bygger på vårt pedagogiske grunnsyn. Det henger sammen med valg som gjøres med bakgrunn i rammeplanen og nasjonale føringer, samtidig som det er tilpasset vår barnehages egenart. For å oppnå god kvalitet i vår tjeneste og i oppveksttjenestene generelt må vi jobbe for et felles verdigrunnlag og en felles forståelse av hva vi skal oppnå, både innenfor egen virksomhet og i møte med andre tjenester vi samarbeider med. Dette jobber vi med gjennom [Plan for kvalitet](#), sammen med de andre virksomhetene i oppvekstseksjonen.

Vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser preger arbeidet og innholdet i vår barnehagehverdag. Sammen med alle valg og mikroavgjørelser som gjøres av den enkelte medarbeider i vår barnehage, utgjør det til sammen kvaliteten på tilbudet barna får i vår barnehage. Lek, barnas interesser og engasjement er viktig grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Barnehagen jobber tverrfaglig og fagområdene skal bidra til barna lek, lærling og trivsel, samt bidra til allsidig utvikling og helse. Fagområdene flettes inn

i hverandre gjennom aktiviteter, lek og turer- og må sees i sammenheng. Arbeid med relasjoner, språk, lek, læring og de ulike fagområdene i rammeplanen, vil være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktivitetene hos oss.

Rammeplanen sier at det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Dermed skal barnehagens strukturer og organisering tilpasses barna og barnegruppen som til enhver tid går i barnehagen.

Alt dette, og mye mer, utgjør deler av en helhet som sammen danner kvaliteten på tilbudet det enkelte barnet får i vår barnehage. Som et puslespill, hvor vi må jobbe for å finne hver enkelt brikke til å henge sammen:

Figur 1 - Et sammensatt og helhetlig barnehagetilbud

2.3 Barnehages arbeid med satsningsområde

Barnehagens satsningsområde er et trygt og inkluderende barnehage miljø som gir mulighet for lek, helse og livsmestring samt trygghet og omsorg gjennom daglig relasjonsarbeid. Vi tilbyr en variert barnehagehverdag som består av inne/utelek, prosjekter samt aktiviteter i trygge og utfordrende omgivelser. Våre ansatte har ulike fokus og kunnskapsområder og sammen utfyller vi hverandre i et kreativt og inspirerende læringsmiljø. Dette året skal vi ha ekstra fokus på inspirerende lekemiljøer og prosjektarbeid.

Vi følger foreldrestøtteprogrammet "foreldrekompasset" på foreldremøter i barnehagen. Ulike temaer blir gjennomgått gjennom året og det gjennomføres refleksjonsgrupper i foreldregruppen. Temaene blir i tillegg presentert for personalgruppen på plandager, personalmøter og avdelingsmøter og på denne måten blir den autoritative voksenrollen implementert i vår barnehagehverdag og preger vårt relasjonsarbeid med barna. Dette arbeidet gir personalgruppen mer kompetanse.

3 Barnehagens formål og innhold

3.1 Omsorg

Barnehagen skal gi god omsorg som preger alle situasjoner i barnas hverdag. Den skal komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg handler om å oppleve et miljø preget av aksept og anerkjennelse. Trygge og stabile rammer øker muligheten gode mestringsopplevelser, utvikling og læring.

I samspill med andre lærer barna å vise omsorg for personer rundt seg og de er i en konstant læringsprosess. Omsorg i barnehagen handler både om barn – barn–relasjoner og voksen – barn–relasjoner. Ved at barn får mulighet til å ta imot og gi omsorg, dannes grunnlaget for utvikling av empati, respekt og toleranse. Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet handler om hvordan vi gir omsorg.

Det kommer til syne i vår barnehage:

- Vi har en forutsigbar barnehagehverdag, kjente rammer og god struktur på hver avdeling.
- Personalet jobber med refleksjon rundt eget arbeid og sin egen rolle i møte med hvert enkelt barn.
- Prosjekter knyttet til temaer som bidrar til å fremme omsorg og inkludering for barna. Eks: FN dagen, følelser, meg selv, kroppen min etc.
- Personalet er opptatt av å bli kjent med barna gjennom et tett og godt foreldresamarbeid.
- Møter hvert enkelt barn på deres behov og følelser, samt har en anerkjennende

3.2 Lek, læring og danning

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og erfare at egen opplevelsesverden gjelder.

Barnehagens arbeid med lek, læring og danning vil bli synliggjort og utdypet videre gjennom årsplanen, spesielt i kapittel 3.4 Barnehagens leke og læringsmiljø.

Det kommer til syne i vår barnehage:

- Vi tilpasser lekemiljøer til barnegruppens interesse og deres uttrykk i barnehagehverdagen.
- Hvert enkelt barn skal føle tilhørighet og at de har en rolle i leken.
- Personalet er inkluderende og anerkjennende til barnas fantasier og undring.
- Rammer og struktur består av frilek og planer tilpasses og endres kontinuerlig.

3.3 Medvirkning

For at det allmennpedagogiske tilbudet skal kunne tilpasses barnas behov og forutsetninger er det avgjørende at vi jobber med barns medvirkning. Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lovverket. Deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Å ta dette på alvor er en forutsetning for at barnehagehverdagen skal oppleves meningsfull for barn, at de får leke, lære, oppleve mestring og utvikle seg.

Det kommer til syne i vår barnehage:

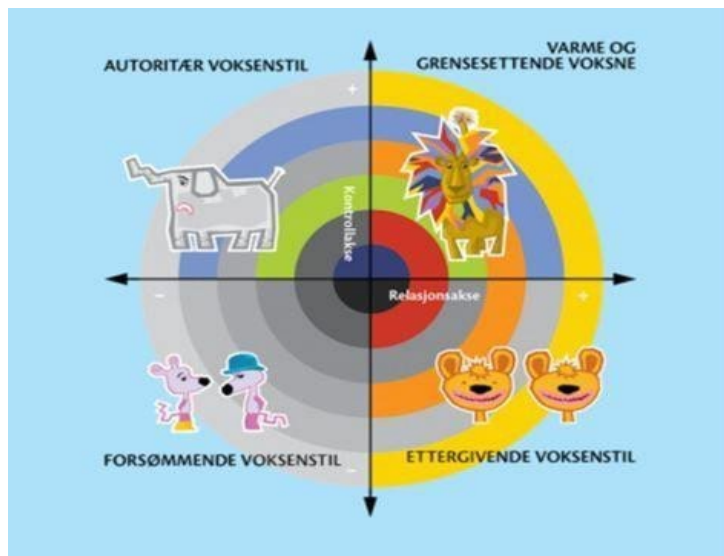
- Barnas muligheter for lek, livsmestring og helse tilpasses hvert enkelt individ hvor alder og modenhet ligger til grunn.
- Personalet er anerkjennende og lytter til barnas språk og uttrykk gjennom alle prosesser i barnehagehverdagen.
- Det jobbes med inkludering og felleskap gjennom hele året og i alle barnehagens prosjekter og aktiviteter.
- Vi lytter til hva barna uttrykker gjennom å være tilstede og er bevisst vår plassering i rommet både inne og ute.

3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Leke- og læringsmiljø er summen av de relasjonelle, kulturelle og fysiske forholdene i barnehagen, samt språkmiljøet. Vi har voksne som er bevisst sin rolle og forbildefunksjon for blant annet hvordan man lytter, gir konstruktiv respons, bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i samspill med barn.

Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde et trygt leke- og læringsmiljø, samt bygge gode relasjoner i barnehagen.

Figur 2 - Modeller illustrerer ulike voksenstiler.

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og utøving av tydelig og grensesettende rammer. Dette vil kunne bidra som en beskyttelsesfaktor i barnas liv.

Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har i tillegg stor betydning at de også bryr seg om de andre barna.

I tillegg til autoritative voksne, har tilretteleggingen av det fysiske lekemiljø og dermed også tilrettelegging av leken, stor betydning for å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagen. Miljøet må stadig være i bevegelse og endres i takt med barnas fysiske behov, interesser og leketemaer. Miljøet skal også stimulere og legge til rette for ulike former for kommunikasjon, problemløsning og språkutvikling. Å skape spennende møteplasser som stimulerer barns spontane samværsformer, bidrar til at barna bygger relasjoner, får felles lekereferanser og felles forståelse for lekens innhold. Dette er av stor betydning for å etablere vennskap med andre barn og opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet.

Vårt mål for barnehagens leke- og læringsmiljø er:

Vi er en inkluderende barnehage hvor alle barn opplever trygghet og mestring i sitt leke- og læringsmiljø

Dette målet skal ses i tett sammenheng med nasjonale sektormål, som også er målene i Plan for kvalitet i barnehagen:

- Et inkluderende barnehagefellesskap med likeverdig kvalitet
- Kompetanseheving for ansatte

Psykososialt miljø

I vår barnehage opplever alle et trygt lek- og læringsmiljø og å være en del av et inkluderende fellesskap

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende fellesskap med rom for ulikheter, vi jobber forebyggende med fokus på vennskap, individ og gruppe	Vi er opptatt av å være tilstedeværende voksne, som er der barna er med fokus på å sitte i barnehøyde. Vi deler barna i mindre grupper gjennom hele dagen, og er lydhør for barnas uttrykk og hvert enkelt barns behov. Vi jobber aktivt med å opprettholde en god kultur og trygge relasjoner, barn-barn og barn-voksen. Gjennom barnehageåret snakker vi med barna om ulike følelser, mobbing med mer. Vi tilpasser ulike behov etter hvert enkelt barn.
I vår barnehage har alle ansatte kunnskap om loven og plikter knyttet til et trygt og godt barnehagemiljø	Vi jobber med innhold og oppgaver knyttet til trygt og godt barnehagemiljø på planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter. Loven gjentas to ganger i året. Det er også et individuelt ansvar å holde seg faglig oppdatert gjennom å benytte seg av plantid både hos fagarbeidere og pedagoger.
I vår barnehage har vi et autoritativt klima i møte med barn, familier og hverandre	Vi er opptatt av at barna skal oppleve forutsigbarhet, gode rammer og strukturert avdelingsledelse. Vi møter barn ut fra hvert enkelt barns utvikling og behov. Vi tar utgangspunkt i foreldrekompasset i arbeidet med – og videre utvikling av den en autoritativ voksenrollen.
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene om et trygt og godt barnehagemiljø. Dette samarbeidet er avgjørende for å nå målet om et trygt og inkluderende barnehagemiljø. Hvordan det gjøres i vår barnehage står beskrevet i kapittel 6. Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning	

Fysisk miljø

I vår barnehage legger vi til rette for et inkluderende og stimulerende fysisk lekemiljø - både inne i barnehagen, på barnehagens uteområde og i nærmiljøet.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende, fysisk stimulerende og fleksibelt lekemiljø inne i barnehagen med materialvalg og utstyr som inspirerer, er tilgjengelige og som inviterer til lek og samhandling.	Vi har fokus på lekemiljøer. Vi ruller på leker, lager ulike lekemiljøer som stadig er i endring og følger barnas ønsker, interesser og behov. Vi har fokus på å ikke ha for mye å leke med av gangen, men heller mye av samme og dermed bygge videre på gode relasjoner og samspill i lek. Vi bruker naturmateriale og konkrete som er ikke definerbare. Det vil si at materialer hvor barna selv ut fra egen kreativitet kan definere betydningen og bruk i egen lek.
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø ute i barnehagen, som stimulerer barnas allsidige bevegelseserfaringer, lek og samhandling.	Uteområdet vårt inviterer til fysisk lek og aktiviteter og bidrar til at barna kan oppleve mestring og gir gode motoriske ferdigheter. Hver årstid er unik, og ulike aktiviteter ut ifra vær og forhold. Vi lager lekemiljøer ut under trær, i sandkassa og benytter materialer som finnes i naturen til lek og utforskning.
I vår barnehage møter barna variert og utfordrende terreng tilpasset alder og modenhet – på barnehagens uteområde og i nærmiljøet	Uteområdet er delt inn i to, et for småbarn (0-3 år) og et for (3-6 år) med alderstilpasset terreng og underlag. Barnehagen har en beliggenhet som gir mulighet for varierte opplevelser og erfaringer i nærområdet. Vi har turområder i umiddelbar nærhet som gir barna erfaringer i ulikt terreng og det er kort vei til buss til inspirerende kulturelle opplevelser.

Språkmiljø

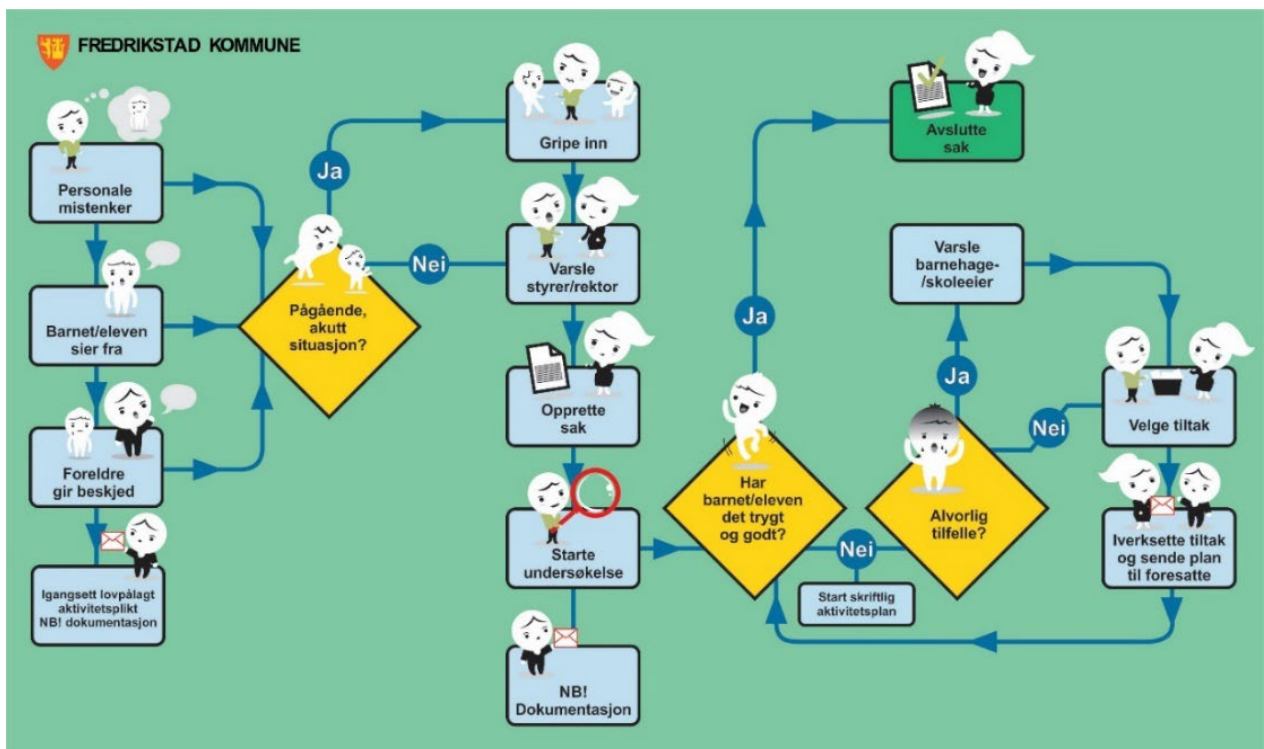
I vår barnehage skal språkarbeidet være lystbetont, preget av lek og gi rom for utforskning og undring

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skaper vi et inkluderende og inspirerende språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke, språk og kommunisere med hverandre	Vi har samlinger hvor vi bruker snakkepakker med konkrete Vi bruker ASK-støttekort i den daglige kommunikasjonen med barna. Leser bøker, og bøkene står tilgjengelig i barnets høyde. Vi ser på bildene og prater om det vi ser sammen. Gjennom daglig samtaler med barna bruker vi språket aktivt og bidrar til refleksjon sammen med barna. Vi er bevisst på å benevne det vi ser og prater om.
I vår barnehage får barnet uttrykke tanker, følelser, ønsker, erfaringer, løse konflikter og skape positive relasjoner gjennom språk	Ved å være tilstedeværende, autoritative voksne, er vi lydhøre for barnas uttrykk og medvirkning som bidrar til at barna lærer seg om egne og andres grenser og selv sette ord på egne følelser. Gjennom året har vi fokus på ulike temaer og fagområder. Personalet jobber sammen mot å være trygge, støttende voksne som er gode språkmodeller for barna med like rammer og struktur på begge avdelinger.
I vår barnehage er vi gode språkmodeller og vi videreutvikler barnas begrepsforståelse ved å bruke et variert ordforråd	Ved å være aktivt i dialog med barna, uavhengig av alder bidrar vi til at barna hører ulike ord og ordsammensetninger. Voksne er bevisst på eget språkbruk og toneleie.
I vår barnehage bruker vi varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer	Vi bruker aktivt Polylingo – digitale bøker Vi har rim, regler og sang som en del av den daglige rutine i barnehagehverdagen. Ulike språk som er representert i barnehagen løftes frem. Vi har et eget bokhyrte på hemsene våre, hvor vi henter ned bøker og ruller på det som står fremme. Vi prater med barna om det vi ser, og stiller undrende spørsmål som kan bidra til å få barna til å tenke og reflektere selv.

3.5 Alle skal ha det trygt og godt

Hvordan vår barnehage jobber forebyggende slik at alle barn opplever et inkluderende, trygt og godt leke- og læringsmiljø, i tråd med barnehageloven § 41, er beskrevet ovenfor. Dersom det skulle vise seg at et barn ikke skulle ha det trygt og godt psykososialt miljø, har barnehagen en aktivitetsplikt i tråd med barnehageloven §§ 42-43. Aktivitetsplikten består av fem delplikter og er visualisert i skjemaet nedenfor:

- Følge med
- Gripe inn
- Melde fra
- Undersøke
- Sette inn tiltak

Figur 3 - Flytskjema barnehagen aktivitetsplikt

Flytskjemaet viser hvordan barnehagen jobber hvis de får kjennskap til at ett eller flere barn ikke har et inkluderende og trygt leke- og læringsmiljø. Barnehagen har tilhørende skjemaer som skal benyttes når aktivitetsplikten igangsettes og hvis det skal lages en aktivitetsplan.

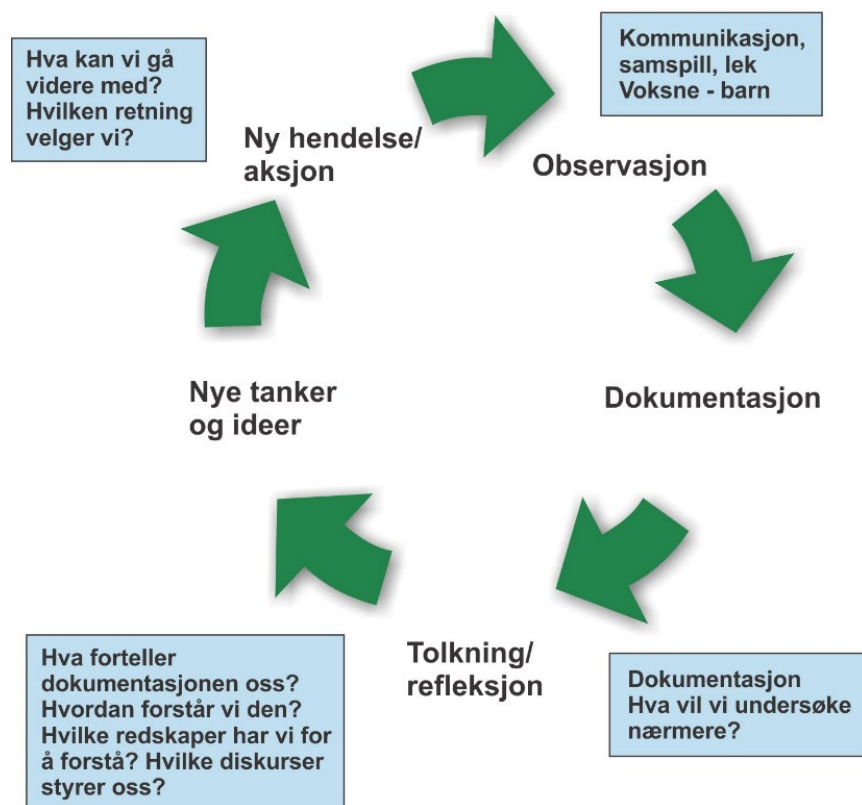
4 Barnehagens arbeidsmåter

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Vi arbeider kontinuerlig med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplanen, 2017)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. **Pedagogisk dokumentasjon** er en arbeidsmåte som bidrar til å sikre vurderingsarbeidet – i tråd med barnehageloven og rammeplan. Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer som observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Hensikten med pedagogisk dokumentasjon er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet.

Figur 4 - Modellen viser bruken av dokumentasjon som pedagogisk arbeidsmåte

Dokumentasjon kan bidra til:

Barn

- Hjelp barna å huske tilbake til, og sette ord på aktiviteten/hendelsen – gi ny inspirasjon til leken
- Et verktøy for at barna skal ta del i videre planlegging og vurdering
- Barna får en opplevelse av at det de gjør er viktig – de blir sett og hørt. Bidrar til å fremme et positivt selvbilde
- Synliggjør at andre barn handler og har andre løsningsforslag enn dem selv

Personalet:

- Refleksjon og bevisstgjøring av egen praksis
- Lære mer om og reflektere rundt barns lærings-prosesser, tanker, meninger og relasjoner – utvikle vår evne til å SE
- Synliggjøre hva barna er opptatt av i hverdagen og rundt prosjekt vi arbeider med.
- Fungere som et løpende vurderingsverktøy – grunnlag for videre planer
- Se progresjon hos barn og ansatte – ved å se tilbake på prosesser

Foreldre:

- Synliggjøre barna sin hverdag- lek, læring og opplevelser
- Vise barnehagens innhold og arbeidsmåter
- Verktøy for videre samtale/ mellom barn og foreldre
- Utgangspunkt i foreldresamtaler

4.2 Fagområder

Rammeplan for barnehager har syv fagområder som barnehagen skal være innom i løpet av et år. I arbeid med fagområdene vil ofte flere områder være representert samtidig i prosjekt og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Periodevis vektlegges enkelte områder mer enn andre. Lek og barns rett til medvirkning påvirker innholdet i arbeidet med fagområdene. Fagområdene i barnehagen er stort sett de samme som barn senere møter i skolen.

I arbeid med de ulike fagområdene

- får barna ulike erfaringer og opplevelser
- skapes det stemning og begeistring
- finner vi en riktig balanse mellom barne- og voksenstyrte aktiviteter

skal vi være lydhøre for barns tanker og kunnskapssøking voksne og barn som er nysgjerrige sammen, undrer oss og utvikler «vår kunnskap»

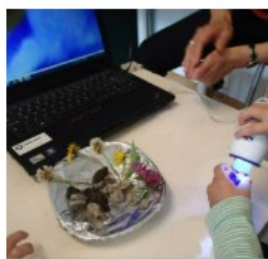
Figur 5 - Fagområdene illustrert i sammenheng med hverandre

Vi har valgt et felles tema gjennom året som er - Skogen vår. Her vil alle fagområder være representert.

4.3 Digital praksis i barnehagen

Digital praksis i barnehagen (IKT) supplerer barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilbyr nye uttrykksformer. Vi jobber for å bygge profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK) i vår barnehage, som betyr at ansatte har fagkunnskap, pedagogisk kunnskap og teknisk kunnskap i bruk av digitale verktøy i barnehage. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Digitale verktøy brukes med fornuft og skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Ansatte i barnehagen skal ha kompetanse til å legge til rette for inkluderende, trygge og gode digitale miljøer for alle barn i barnehagen slik at den digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av ulike digitale verktøy i pedagogisk arbeid skal støtte opp om barns læreprosesser, bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn, samt at barna får støtte til å utvikle en begynnende etisk forståelse og digital dømmekraft. Mer om barnehagens arbeid med IKT i egen plan og [IKT plan for kommunale barnehager](#).

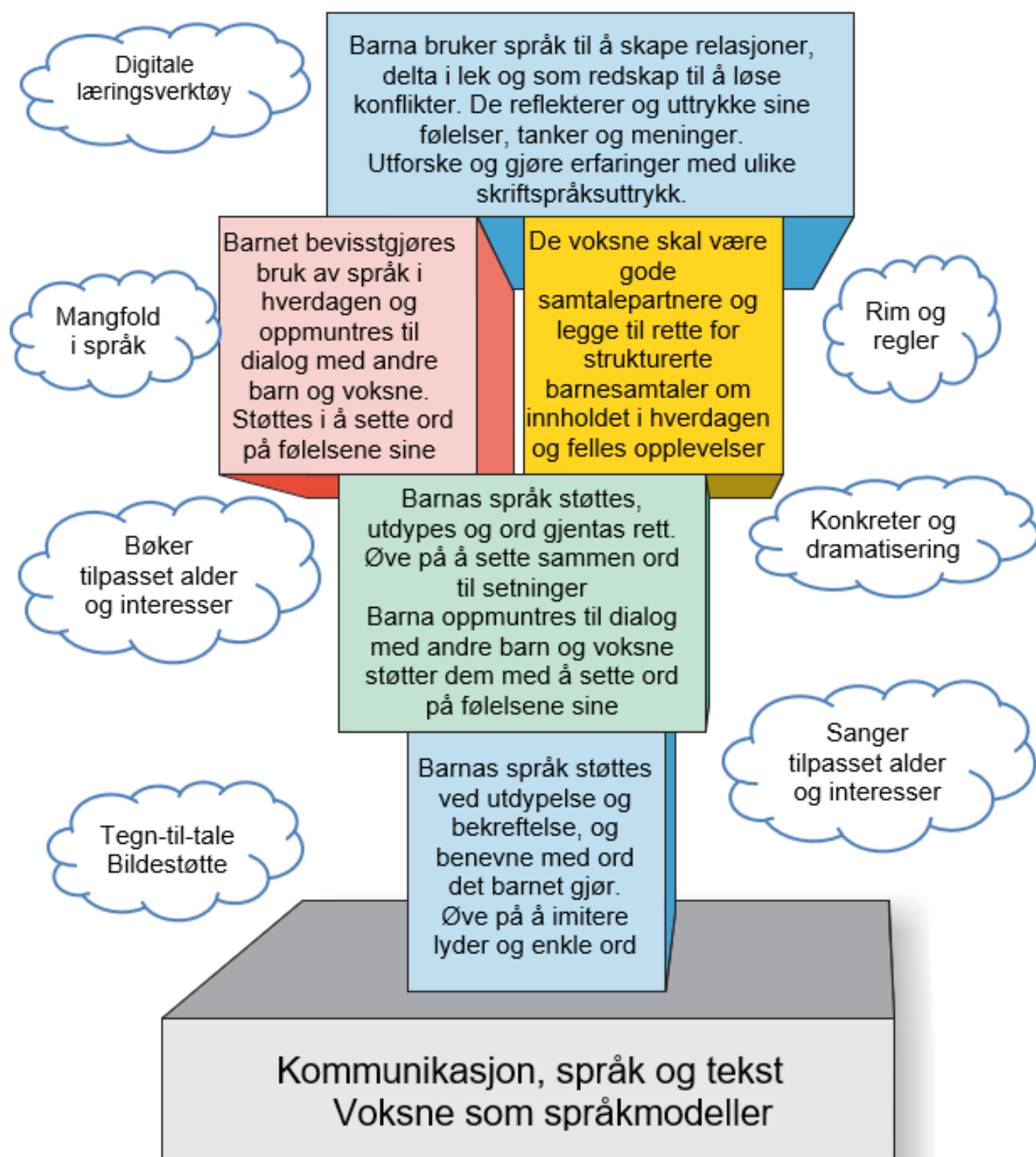

4.4 Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Med bakgrunn i vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser, er vi opptatt av at progresjonen skal følge barnet og ikke alder. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer med utgangspunkt i deres nysgjerrighet, interesser og styrker. Vi tilrettelegger slik at barn har noe å strekke seg etter, støtter og stimulerer læringslysten, ser og bekrefter barna i mestringsøyeblikkene. Hvordan vi legger til rette for progresjon vil ha tett sammenheng med observasjoner og vurderinger vi gjør i hverdagen.

Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, små og store grupper, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, legger vi til rette for progresjon i barnehagen. Ved å være nærværende voksne i barnehagen, se barna og reflektere over vår praksis, skaper vi et miljø som vil fremme progresjon i lek, omsorg, danning og læring for både barn og voksne.

Eksempel på progresjon i barnehagen:

Figur 6 - En illustrasjon av progresjon i barnehagen, her med eksempel "Kommunikasjon, språk og tekst"

5 Overganger

Barnehagen er den første arenaen barna møter utenfor hjemmet og den er en del av det helhetlige utdanningsløpet. Hos oss dannes grunnlaget for videre læring. Samarbeid mellom hjem og barnehage ved oppstart og gjennom hele barnehagetiden, og etter hvert barnehage og skole er viktig for å skape en god overgang og sammenheng for videre utdanning.

5.1 Overgang hjem-barnehage

For de aller fleste barna er det en stor overgang å starte i barnehagen. Vi ønsker derfor å skape en sammenheng mellom hjemmet og barnehagen, og at overgangen skal være god for både barn og foreldre. Gjennom godt samarbeid med foreldrene kan vi bygge videre på den tryggheten barnet har hjemmefra.

Fra mai måned er nye barn og foreldrene velkomne på besøksdager en gang i uken for å bli kjent og leke med de andre barna og de voksne på avdelingen.

5.1.2 Oppstart i barnehagen

Barnet vil den første dagen blir møtt av en fra personalet - som sammen med foreldre skal sikre barnet en god start i barnehagen. Det legges opp til foreldreaktiv tilvenning. Foreldre inviteres til førstegangssamtale ved oppstart.

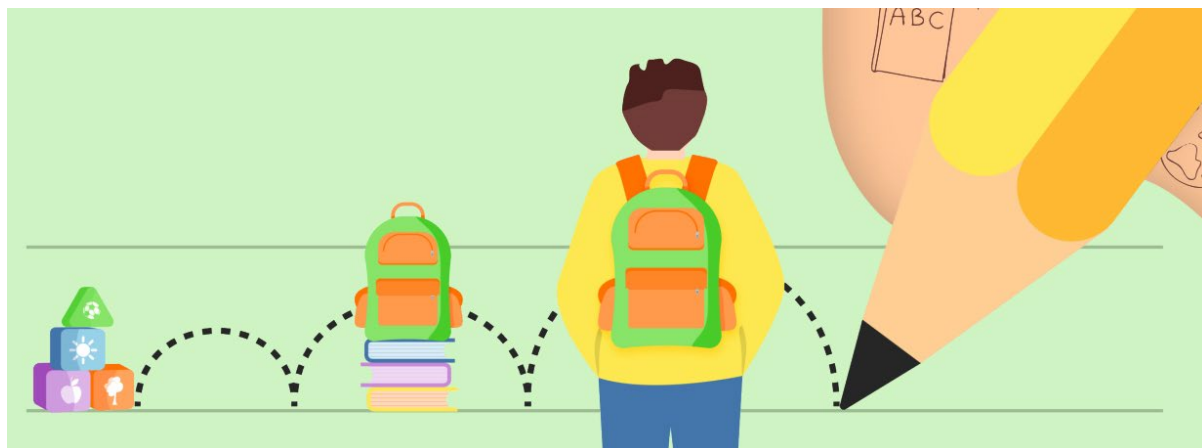
5.2 Overganger innad i barnehagen

Vi starter intern overgangsperiode mellom avdelinger fra mai måned. Da besøker barn og personale, ukentlig, den barnegruppen og avdelingen de skal starte på til høsten. Det gjennomføres overgangssamtaler mellom pedagogene på gammel og ny avdeling og foreldre får tilbud om en samtale med ny pedagog ved oppstart på ny avdeling.

5.3 Overgang til skole og SFO

Det siste året i barnehagen jobbes det for at barna skal få en trygg og god overgang til skolen. Fredrikstad har en felles rutine som alle barnehagene og skolene følger i forbindelse med denne overgangen.

Noe av det viktigste arbeidet før skolestart er å kunne ta kontakt med andre på en positiv måte. Vi har fokus på lek, vennskap, samarbeid, konflikthåndtering og positiv sosial adferd. Hverdagslivets ferdigheter og selvstendighet, det å kle av og på seg selv, gå på toalettet og «å ta ansvar for seg selv» øves også på. På våren drar skolestarterne på tur og besøker skole/SFO med barnehagen og de inviteres på førskoledager sammen med foreldrene.

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig uformell kontakt og i avtalte mer formelle samtaler. På gruppenivå vil samarbeid og medvirkning skje gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hvordan vår barnehage jobber for å legge til rette for dette viktige samarbeidet kan dere lese i tabellen nedenfor.

Foreldrene er en viktig ressurs for barnehagen - og barn trenger trygge, tydelige og støttende foreldre. Foreldrekompasset er et program som legger til rette for økt kunnskap for foreldre, gjennom kunnskapsdeling og refleksjon sammen med andre foreldre. Programmet følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. På ett eller flere foreldremøter i året vil Foreldrekompasset bli gjennomført i vår barnehage.

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Alle ansatte møter foreldre som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet, samt støtter og styrker foreldre i foreldrerollen.

Slik vil vi ha det

I vår barnehage ser vi foreldre som ressurs gjennom å lytte, ha god kommunikasjon og gi anerkjennelse i hverdagen

I vår barnehagen utveksler ansatte og foreldre informasjon om barnets utvikling, trivsel, erfaringer, læring og helse

I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene for et godt og trygt barnehagemiljø

Slik gjør vi det i vår barnehage

Hverdagslig dialog med alle foreldre ved henting/levering. Det gis tilbakemelding på hvordan barnets dag har vært. Vise interesse for familiens liv, og alle ansatte har en anerkjennende holdning til ulikheter.

Jevnlige foreldresamtaler vår/høst og ved behov. Lavterskel for samtaler og gi beskjed når det er noe. Fokus på daglig dialog med foreldre ved hente/levering. Ved å bruke foreldreundersøkelsen får foreldre uttrykke sitt syn og sine oppfatninger av barnehagen og deres barns barnehagehverdag. Personalgruppen bruker denne informasjonen til refleksjon og utvikling av det pedagogiske tilbudet på hver avdeling. Vi er lydhøre for tilbakemeldinger og tar foreldrenes synspunkter på alvor.

Vi er lydhøre for hva foreldrene har å fortelle om sitt barn. Ved bekymring undersøker vi og iverksetter tiltak raskt.

Barnets beste

I vår barnehage iverksetter vi kunnskapsbaserte tiltak, og har en praksis som bidrar til at barnet med sin familie får rett hjelp til rett tid	Vi benytter oss av kommunens tilbud om "en vei inn". Dette er et lavterskel tilbud, og vi kan da raskt sette inn tiltak og innhente ekstern kunnskap og hjelp fra andre instanser. Vi har jevnlig møter hvor vi reflekter og deler kunnskap rundt observasjoner og dokumentasjoner.
I vår barnehage har vi et anerkjennende og aktivt foreldresamarbeid, slik at samtykke innhentes tidligst mulig for å etablere et godt samarbeid med ulike tjenester - til barnets beste	Ved å ha et godt og tett foreldresamarbeid, opparbeider vi tillit til at alle vil barnets beste. Da blir det enklere å se en helhet og finne rett hjelp til rett tid.

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring

Livsmestring handler om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Barna skal få øve på å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Dette starter vi å øve på i tidlige alder, og det henger i tillegg tett sammen med arbeidet for inkluderende, trygt og godt barnehagemiljø. I barnehagen jobber vi på flere felt innenfor bærekraftig utvikling som påvirker hverandre og som er faktorer som påvirker barnas evne til å mestre livet sitt.

Rammeplanen sier at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det skal også skapes en økonomisk bevissthet rundt forbruket vårt og fordeling av ressurser i samfunnet. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Det legges til rette slik at barna kan lære gode holdninger, verdier og vaner som er i tråd med bærekraftig utvikling og livsmestring. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vår barnehage følger [Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen](#).

I vår barnehage har vi fokus på bærekraft, mat og helse i et livsmestringsperspektiv	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skal vi bidra til at barna blir kjent med seg selv, kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser	Vi introduserer ulike verktøy for å skape nysgjerrighet og undring rundt ulike temaer knyttet til kropp, følelser og grenser. Vi bruker digitale hjelpemidler, samlinger og egne erfaringer i samlinger og daglig refleksjoner i samtaler med barna.
I vår barnehage har vi en bærekraftig og miljøvennlig praksis som etablerer gode vaner for barna	«Sporløs ferdsel» - handler om at naturen skal være like fin når vi drar, som da vi kom. Vi tar vare på leker og materiell. Vi har lite matsvinn. Vårt uteområde innbyr til en naturlig implementering av natur og naturmaterialer. Vi har vekster, dyr og kryp som barna lærer å ta vare på. Vi sår og planter, høster og bruker selvplukk til matlaging. Barna har tilgang til kildesortering og er med på prosessen. Vi bruker musikk og dans i samlinger både ute og inne.
I vår barnehage legger vi til rette for helsefremmende aktiviteter, psykisk og fysisk,	Vårt uteområde inspirerer til naturlig motorisk lek i varierende terreng. Det er opparbeidet gode rutiner ift. Hygiene og matsituasjoner. Vi bruker ulike verktøy for å gjøre barna bevisst på egne og andres grenser og følelser.
I vår barnehage har vi måltider som fremmer helse, mat- og måltidsglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse hos barna	Vi har gode rutiner på å inkludere barna i matlagingsprosesser. Det er fokus på sunne matvarer og råvarer. Rundt måltidet er det fokus på gode samtaler og refleksjoner.

Kildehenvisning

[Lov om barnehager](#)

[Rammeplanen for barnehager \(2017\)](#)

[Kommunedelplan Oppvekst – Fredrikstad kommune 2021-2032](#)

[Plan for kvalitet i barnehagen 2023-2027](#)

[Helsedirektoratet](#)

Boken: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole* (2022) av Pål Roland

Programmet «Være sammen»: Pål Roland/Ingunn Størksen «Alle barn på jorden har den samme rett!» 2 utgave, 1 opplag 2012

August

Nytt barnehageår starter – tilvenning for nye barn
13,14,15: Planleggingsdager

September

Brannvern uke 38
23: Foreldremøte Maurtua
24: Foreldremøte Solkroken

Oktober

24: FN dagen

November

18: planleggingsdag

Desember

12: Lucia markering
17: Nissefest

Januar

02. Planleggingsdag

Februar

06: Samefolkets dag
10: Karneval

Mars

Barnehagedagen
Uke 13: Påskelunsj for barna

April

1: barnehagen stenger kl.12.00

Mai

Uke 18,19,20 Uteuker
15: Mai fest

Juni

Sommerfest med barn og foreldre. Avslutning for de som skal begynne på skolen

Juli

Uke 28,29,30 – Barnehagen er sommerstengt

